

'OSG-vrije' goede bevruchter KI Kampen maakt naam waar Big Winner grote winnaar

Spectaculaire nieuwkomers leverde de indexdraai van december niet op. Het meest opvallend bij zwartbont is de opmars van Big Winner. Deze KI Kampen-stier vererft echte boerenkoeien en is de hoogste O Man-vrije stier die vrij beschikbaar is. Verder kregen een aantal nieuwe Scandinavische Roodbonte stieren een fokwaarde.

De dochtergroep van Big Winner op de open dag van KI Kampen op 15 september bestond uit echte boerenkoeien, met uitstekende uiers en benen en voldoende lichaamsbreedte.

Als vanouds presenteert Melkvee Magazine na elke indexdraai de fokwaarden van de stieren van verschillende rassen op zwartbontbasis. Nieuw is dat de stieren in de tabel hiernaast niet zijn gerangschikt op basis van de officieel geldende NVI, maar op basis van de Totaal Index Praktijk. De Nederlandse Veeverbeteringsorganisatie (NVO) ontwikkelde deze TIP-index omdat die beter aansluit bij de boerenpraktijk (zie kader). Waar de stier O Man op NVI-basis inmiddels zijn meerdere moet erkennen in zoon ALH Dakota, heeft hij op TIP-basis nog altijd stevig de touwtjes in handen. Het verschil is voor een belangrijk deel te verklaren door de betrouwbaarheid van de levensduurfokwaarde. Vader en zoon scoren beide ongeveer even goed, maar waar de +637 dagen van vader al redelijk zijn bewezen, zijn de +643 dagen van de zoon nog erg voorlopig. Zodra Dakota's dochters daadwerkelijk lang op de bedrijven blijven

te blijven, stijgt zijn betrouwbaarheid en daarmee zijn TIP.

OSG-vrij

De hoogste stier in de ranglijst die tegen een redelijk tarief beschikbaar is – hij staat voor 16 euro op de stierenkaart van KI Kampen – is Big Winner. Met zijn afstamming Win 395 x Lucky Leo x Pinkpop x Blackstar is hij bovendien 'OSG-vrij'. Dit zou in de zwartbontfokkerij althans zomaar een nieuwe term kunnen worden naar aanleiding van de term 'KLS-vrij' bij roodbont. Zwartbonte stieren die vrij zijn van O Man, Shottle of Goldwyn worden immers al bijna net zo zeldzaam als roodbonte stieren zonder Kian, Lightning of Stadel-bloed. Big Winner (aAa: 516) is gefokt door 'Mr. Honderdtonner' Jos Knoef in het Overijsselse Geesteren. KI Kampen hield er op 15 september een open dag, waarbij ook een dochtergroep van Big Winner werd gepresenteerd. In het septembernummer van Melkvee Magazine werden ze beschreven als echte boerenkoeien, met uitstekende uiers en benen en voldoende lichaamsbreedte.

Zowel de moeder als de grootmoeder van de stier is ingeschreven met 90 punten. Ze produceerden respectievelijk ruim 70.000 kilo melk – deze koe is daarna naar Engeland verkocht – en 100.000 kilo melk. De grootmoeder van de stier (AV 89) produceerde zelfs 140.000 kilo melk. „Eigenlijk past de stier echt bij ons fokdoel”, stelt Jos Knoef. „Goede gehalten, niet te groot, laatrijp, een spiertje erop en goede uiers en benen. Het enige wat ik beter zou willen zien, is de uiergezondheid.” Toch weet de stier voor uiergezondheid het

gemiddelde van 100 te scoren en wordt de celgetalfokwaarde over de lactaties heen beter. Met een dochtervruchtbaarheid van 103 (zijn dochters worden gemakkelijk drachtig) en een bevruchtingscijfer van +6 (zijn sperma is heel vruchtbaar), zou de stier zomaar eens een van de meestgebruikte stieren van Nederland kunnen worden.

Scandinavië

Een stier die nog niet zo lang geleden de populairste stier van Nederland was, is Beekmanshoeve Bertil. De plotselinge daling van zijn levensduurfokwaarde tot maar liefst -229 dagen bij de vorige indexdraai zorgde voor beroering en met spanning werd dan ook afgewacht of de stier zich kon herstellen. Vooralsnog blijkt helaas het tegendeel het geval. Bertil zakte nog verder tot een abominabele -366 dagen levensduur. Een stier op de CRV-stierenkaart die zich wel goed houdt, is Goli. In de top van het indexklassement is hij na Big Winner de grootste stijger. In de onderste regionen van de tabel staan inmiddels fokwaarden van stieren uit alle vier Scandinavische landen. De Deense Rode R David scoort daarvan vooralsnog het hoogst. Vergeleken met hun NVI scoren de Zweedse Orraryd en O Brolin, de Finse Orkko en de Noorse Skjenaust op TIP-basis fors lager. Bij de laatste drie blijkt dit voor een belangrijk deel te wijten aan de lage betrouwbaarheid van hun hoog ingeschatte dochtervruchtbaarheid. Omdat de Scandinavische rassen geen dubbeldoelrassen zijn, blijft het vooralsnog dan ook afwachten welke meerwaarde ze echt hebben. ■

Totaal Index Praktijk

De Totaal Index Praktijk (TIP) is als volgt opgebouwd: Inet + 1,5 x (laatrijtheid – 100) + Bt x 0,12 x levensduur + 5 x (celgetal* – 100) + Bt x 7 x (vruchtbaarheid – 100) + 3 x (uier – 100) + 5 x (benen – 100) – 5 x (melksnelheid < 98, dan 98 – melksnelheid). Voor het ten opzichte van de NVI zwaarder ingewogen celgetal wordt indien beschikbaar het celgetal van de derde lactatie genomen. Dit in combinatie met de inweging van laatrijtheid in de TIP, draagt bij aan het fokken op hogere levensproducties. Omdat de fokwaarden voor levensduur en vruchtbaarheid nog weinig zeggen bij jonge stieren, maar beide kenmerken toch zwaar meetellen in de totaalindex, heeft de NVO besloten ze te vermenigvuldigen met de betrouwbaarheid. Verder worden de uiers iets minder zwaar en de benen iets zwaarder ingewogen, vergeleken met de NVI en kent de TIP ook het kenmerk melksnelheid. Een te lage melksnelheid wordt afgestraft.